

LIETUVOS RESPUBLIKOS EKONOMIKOS IR INOVACIJŲ MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Gedimino pr. 38, LT-01104 Vilnius, tel.: +370 706 64 845, +370 706 64 868,
el. p. kanc@eimin.lt, <http://eimin.lrv.lt>.

Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188621919

Lietuvos Respublikos Seimo Audito komitetui

I 2025-03-26 Nr. S-2025-1573

Kopija
Finansų ministerijai
Vidaus reikalų ministerijai
Viešųjų pirkimų tarnybai
VŠĮ CPO LT

DĖL SEIMO AUDITO KOMITETO 2025 M. KOVO 19 D. POSĖDŽIO PROTOKOLO NR. 141-P-5 SPRENDIMŲ

Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerija kartu su atsakingomis institucijomis įvertino Lietuvos Respublikos Seimo Audito komiteto 2025-03-19 posėdžio protokolo Nr. 141-P-5 (toliau – Protokolas) siūlymus, atsižvelgiant į Valstybės kontrolės 2024 m. lapkričio 12 d. valstybinio audito ataskaitos Nr. ATA-2 „VŠĮ CPO LT veikla vykdant viešuosius pirkimus“ rezultatus. Toliau informuojame apie šių siūlymų įgyvendinimą ir (arba) pasirengimą juos įgyvendinti.

Dėl Protokolo 1.1 papunkčio siūlymų įgyvendinimo. Ekonomikos ir inovacijų ministerija kasmet rengia ir teikia Vyriausybei visų valstybės veiklos sričių perkančiųjų organizacijų viešųjų pirkimų centralizavimo eigos ataskaitą. Šia ataskaita siekiama stebėti, kaip vyksta viešųjų pirkimų centralizavimas šalyje, kokį poveikį centralizavimas daro pirkimų rezultatams, taip pat prireikus, teikiama pasiūlymus dėl centralizavimo eigos tobulinimo. Pažymėtina, kad ministerijoms taip pat pavesta įvertinti ministrui pavestų valdymo sričių perkančiųjų organizacijų viešųjų pirkimų rezultatus, viešųjų pirkimų funkcijai atlikti skiriamus resursus ir spręsti dėl pirkimų centralizavimo tikslingumo. Šiuo metu renkami duomenys/siūlymai iš ministerijų, kuriuos jos turėtų pateikti Viešųjų pirkimų tarnybai paskelbus aktualius centralizuotų pirkimų duomenis. Ekonomikos ir inovacijų ministerija, rengdama Viešųjų pirkimų centralizavimo eigos 2024 m. ataskaitą, kartu su Viešųjų pirkimų tarnyba įvertins, ar viešųjų pirkimų kokybei, procesų efektyvumui, pirkimų centralizavimo eigai, pirkimų centralizavimo tikslų įvertinimui taikomi kokybiniai rodikliai yra pakankami. Esant poreikiui, bus nustatyti papildomi kokybiniais rodikliai viešųjų pirkimų centralizavimo stebėsenai.

Dėl Protokolo 1.2 papunkčio siūlymų įgyvendinimo. Įgyvendindama Valstybės kontrolės rekomendacijas, Ekonomikos ir inovacijų ministerija rengia teisės akto, pagal kurį VŠĮ CPO LT vykdys centralizuotus viešuosius pirkimus ir pagal centralizavimo planus perduotus vykdyti pirkimus, projektus. Įvertinus tai, kad CPO LT veikia kaip kompetencijų centras centralizuotų pirkimų srityje bei siekiant plėsti jos vykdomas funkcijas šioje srityje, numatoma įpareigoti VŠĮ CPO LT:

- nustatyti pirkimo būdą su sąlyga, kad perkančioji organizacija tuo tikslu pateikia VŠĮ CPO LT savo pirkimų planus;
- nustatyti tiekėjų pašalinimo pagrindus;
- nustatyti pasiūlymų vertinimo kriterijus. Tačiau perkančioji organizacija, geriausiai žinodama perkamą objektą, turėtų pasiūlyti VŠĮ CPO LT pasiūlymų vertinimo kriterijus, o VŠĮ CPO LT įvertintų jų atitiktį Viešųjų pirkimų įstatymui ir galutinai juos patvirtina;
- atlikti rinkos tyrimus ir rengti technines specifikacijas tais atvejais, kai VŠĮ CPO LT turi reikiamų ekspertų ir perkančioji organizacija paprašo, kad tai atliktų VŠĮ CPO LT;

- atlikti kitas funkcijas (pvz., savarankiškai nustatyti tiekėjų kvalifikacinius reikalavimus ar pasiūlymų vertinimo kriterijus, kai VšĮ CPO LT turi reikiamų ekspertų ir perkančiojo organizacija to paprašo ir pan.).

Teisės akto projektą planuojame artimiausiu metu teikti derinti suinteresuotoms institucijoms ir paskelbti Teisės aktų informacinėje sistemoje.

Dėl Protokolo 1.3 papunkčio siūlymų įgyvendinimo. Dėl VšĮ CPO LT teisinės formos pažymėtina, kad nuo 2024 m. gegužės 1 d. įsigaliojus naujam viešųjų įstaigų reguliavimui yra patikslinta viešosios įstaigos samprata, ją susiejant su viešųjų paslaugų teikimu, tačiau tuo neapsiribojant – be viešųjų paslaugų teikimo, viešoji įstaiga gali vykdyti ir (ar) kitą valstybei ir visuomenei naudingą veiklą.

Ekonomikos ir inovacijų ministerija, siekdama įvertinti, ar centrinės perkančiosios organizacijos teisinė forma atitinka Viešųjų įstaigų įstatymo nuostatas ir kokia centrinės perkančiosios organizacijos teisinė forma būtų tinkamiausia jos vykdomai veiklai, t. y. vykdyti nacionalinės centrinės perkančiosios organizacijos veiklą (Viešųjų pirkimų įstatymo ir kitų atitinkamų teisės aktų pagrindu valstybės deleguota funkcija) ir be viešųjų paslaugų teikimo vykdant ir kitą valstybei ir visuomenei naudingą veiklą, t. y. teikiant ekspertines, su viešųjų pirkimų vykdymu susijusias paslaugas tiek perkančiosioms organizacijoms, tiek tiekėjams, ir priimti atitinkamus sprendimus dėl šios įstaigos teisinės formos, vykdo konsultacijas su Vidaus reikalų ministerija ir kitomis kompetentingomis institucijomis dėl papildomų funkcijų VšĮ CPO LT perdavimo, kad, vadovaujantis Viešųjų įstaigų įstatymu VšĮ CPO LT atitiktų viešosios įstaigos statusą ir teisėtai vykdytų kitą valstybei ir visuomenei naudingą su pirkimų vykdymu susijusią ekonominę veiklą gaunant iš šios veiklos pelną, kuris būtų naudojamas tik VšĮ CPO LT įstatuose nustatytiems veiklos tikslams siekti.

Dėl Protokolo 1.4 papunkčio siūlymų įgyvendinimo. Pažymėtina, kad VšĮ CPO LT paslaugų įkainiai taikomi visoms perkančiosioms organizacijoms, kurios naudojasi VšĮ CPO LT paslaugomis. Teikiamų paslaugų kainų ir tarifų apskaičiavimui parengtas Viešosios įstaigos CPO LT teikiamų paslaugų kainų ir tarifų nustatymo tvarkos aprašas, patvirtintas Ekonomikos ir inovacijų ministro 2024-10-16 įsakymu Nr. 4-544. Pagal analogiškas taisykles buvo apskaičiuoti ir Ekonomikos ir inovacijų ministerijos ir jai pavaldžių įstaigų vardu atliekamiems pirkimams vykdyti skirti valstybės biudžeto asignavimai, kurie numatyti Ekonomikos ir inovacijų ministro 2025-03-06 įsakymu Nr. 4-95 patvirtintame „Viešosios įstaigos CPO LT 2025 metų veiklos plane“.

Dėl Protokolo 1.5 papunkčio siūlymų įgyvendinimo. Siekiant sumažinti rizikas dėl galimų klaidų VšĮ CPO LT vykdančiam viešųjų pirkimų procedūras, Ekonomikos ir inovacijų ministras, tvirtindamas įstaigos 2025 metų veiklos planą, numatė VšĮ CPO LT veiklos efektyvumo didinimo priemonę „Atlikta visų 2025 m. naujai sukurtų ir atnaujintų CPO LT el. katalogo modulių ex ante patikra“. Atitinkama užduotis numatyta ir VšĮ CPO LT vadovei – užtikrinti, kad būtų įgyvendintos VšĮ CPO LT vidaus kontrolės priemonės, skirtos klaidų rizikų minimizavimui centralizuotuose pirkimuose. Ekonomikos ir inovacijų ministerija analizuodama VšĮ CPO LT veiklos procesus ir nustatydama strateginius tikslus, vertina, ar siūlomos priemonės galėtų padėti identifikuoti galimas rizikas ir laiku jas pašalinti.

VšĮ CPO LT taip pat ėmėsi veiksmų, kurie padėtų minimizuoti galimus viešųjų pirkimų pažeidimus. CPO LT yra įsteigusi naują pareigybę – patarėjas vidaus kontrolei – ir šioje pareigybėje jau nuo 2024 m. spalio mėn. dirba specialistas, kurio viena iš pagrindinių atsakomybių yra atlikti CPO LT el. kataloge skelbiamų naujų arba atnaujinamų dinaminių pirkimo sistemų ex ante patikrą. Yra sudarytas 24 dinaminių pirkimų sistemų, kurios bus naujai paleistos arba atnaujintos 2025 metais, planas, pagal kurį jau yra vykdomos ex ante patikros.

VšĮ CPO LT nuo 2024 m. veikia Metodologinė taryba, susidedanti iš direktoriaus pavaduotojo, viešuosius pirkimus vykdančių skyrių ir grupių vadovų bei metodologijos ekspertų ir teisininkų, kurios tikslas – vienodinti pirkimus vykdančių skyrių praktiką, kad būtų išvengta pasikartojančių netikslumų ir klaidų viešuosiuose pirkimuose, ir tam, kad praktika vykdančios pirkimus visuose skyriuose ir metodologijos ekspertų bei teisininkų pozicija būtų vieninga.

VšĮ CPO LT yra inicijavusi ir jau antrus metus vykdo kas mėnesinius susitikimus su Viešųjų pirkimų tarnyba dėl įvairių jos veikloje kylančių nevienareikšmiškų situacijų. Be to, 2025 m. balandžio 8 d. įvyko pirmasis iš numatytų periodinių susitikimų su Centrine projektų valdymo agentūra, kuri iš ES

paramą administruojančių institucijų yra nustačiusi daugiausiai pažeidimų VŠĮ CPO LT vykdytuose pirkimuose. Numatyta ir toliau kas mėnesį susitinkant aptarti su pažeidimais susijusius klausimus ir galima priemonės jų išvengti.

Viešosios įstaigos CPO LT vykdomų pirkimų vidaus kontrolės sistemos tvarkos apraše, patvirtintame VŠĮ CPO LT direktorės 2025 m. balandžio 1 d. įsakymu Nr. 3V-63, numatytos tokios vidaus kontrolės viešajame pirkime priemonės (visos jau yra vykdomos):

- viešojo pirkimo komisijų atliekamas rizikos veiksnių vertinimas jį fiksuojant komisijos protokole dėl pirkimo dokumentų patvirtinimo;
- pretenzijų nagrinėjimo komisijos, kuri nagrinėja visas VŠĮ CPO LT gautas pretenzijas dėl viešųjų pirkimų, atliekamas sisteminių neatitikimų nustatymas ir informacijos apie tai teikimas VŠĮ CPO LT patarėjai vidaus kontrolei;
- nuolatinė veiklai aktualios teismų praktikos, teisės aktų pokyčių, Viešųjų pirkimų tarnybos skelbiamų naujienų ir vertinimo išvadų, ES paramą administruojančių institucijų VŠĮ CPO LT pirkimų patikrinimų rezultatų stebėseną, reguliarius apžvalgų teikimas darbuotojams;
- metodologijos eksperto įsitraukimas į el. katalogo modulio kūrimą procesą (pirkimą vykdančių darbuotojų konsultavimas, parengtų pirkimo dokumentų vertinimas ir k. r. metodologinės pagalbos teikimas);

VŠĮ CPO LT iniciatyva po kreipimosi į Viešųjų pirkimų tarnybą, ši institucija delegavo 4 stebėtojus dalyvauti VŠĮ CPO LT vykdomuose el. katalogo „motininiuose“ pirkimuose.

Kaip viena iš priemonių eliminuoti klaidas ir rizikas VŠĮ CPO LT vykdomuose viešuosiuose pirkimuose yra jau aukščiau paminėta Pretenzijų nagrinėjimo komisija, kuri per pastaruosius dvejus metus išnagrinėjo apie 800 pretenzijų metus ir 2023 m. buvo apskūsta 10 sprendimų dėl pretenzijos, o 2024 m. – 7 sprendimai. Akcentuotina, kad tiek 2023 m., tiek 2024 m. teismai nė vieno iš šių VŠĮ CPO LT sprendimų nepakeitė. Įvertinus 2024 m. atliktų pirkimų skaičių, teismui ieškiniai pateikti tik 0,03 proc. atvejų nuo visų VŠĮ CPO LT įvykdytų pirkimų, kai bendras šalies rodiklis 2023 metais buvo 0,9 proc.¹

Dėl Protokolo 2 punkto siūlymų įgyvendinimo. VŠĮ CPO LT imasi administracinių ir proaktyvios veiklos stiprinimo priemonių, gerina vidaus kontrolę ir kokybės vadybą, taiko komunikacijos, rinkodaros, metodines priemones. 2022 m. įsteigtas Planavimo ir rinkodaros skyrius, kurio tikslas užtikrinti kokybiškus, vertę kuriančius viešųjų pirkimų sprendimus. 2023 m. pavasarį darbą pradėjo atnaujinta VŠĮ CPO LT valdyba, kuri reikšmingai prisideda prie įstaigos įvaizdžio ir paslaugų patrauklumo stiprinimo.

2023 m. pasirašyta naujo CPO IS el. katalogo projektavimo, kūrimo ir diegimo sutartis. Ši naudotojui draugiška sistema, kurios veikimo pradžia numatoma 2025 m. antroje pusėje, užtikrins sklandesnę klientų patirtį ir sumažins administracinę naštą perkančiosioms organizacijoms.

VŠĮ CPO LT siekia, jog visi jos darbuotojai turėtų reikiamų kompetencijų kokybiškai aptarnauti klientus. 2024 m. įvyko ne vienas susitikimas su konsultuojančiais klientus darbuotojais, sukurtos komunikacijos su klientais gairės. Siekiant pagerinti klientų aptarnavimą, analizuojamas skambučių centro sprendinys, kurį planuojama įdiegti 2026 m.

Įgyvendindama 2022 m. Komunikacijos strategiją, VŠĮ CPO LT atnaujino įstaigos prekės ženklą – sukurta firminio stiliaus knyga, naujasis vizualinis identitetas nuosekliai taikomas visose komunikacijos ir rinkodaros priemonėse. Taip pat sukurta nauja, patogi ir funkcionali interneto svetainė, kurioje įdiegtas dirbtinio intelekto pokalbių robotas, sustiprinta komunikacija socialiniuose tinkluose, atlikta klientų segmentacija, o skirtingoms tikslinėms grupėms reguliariai siunčiami aktualūs, į jų poreikius orientuoti naujienlaiškiai.

VŠĮ CPO LT aktyviai dalyvauja verslui skirtuose renginiuose – 2024 ir 2025 m. su informaciniu stendu ir vaizdo klipu, kviečiančiu jungtis prie CPO LT el. katalogo, buvo pristatyta konferencijoje RETAIL. Taip pat VŠĮ CPO LT įsitraukė į Viešųjų pirkimų tarnybos inicijuotus tiekėjų pritraukimo renginius Lietuvos regionuose. Nuo 2022 m. VŠĮ CPO LT kasmet organizuoja autorinį webinarą viešųjų pirkimų bendruomenei, į kurį pritraukia 800-1000 dalyvių.

¹Žr. prieigą per: https://vpt.lrv.lt/media/viesa/saugykla/2024/3/sFQfy-QqG_4.pdf

2024 m. VšĮ CPO LT pradėjo įgyvendinti „taikinių“ projektą – organizuoti asmeninius susitikimus su daugiausiai potencialo turinčiomis, bet CPO LT el. katalogą nepakankamai išnaudojančiomis perkančiosiomis organizacijomis. 2024-2025 m. pr. suorganizuoti jau 6 susitikimai.

Vienas iš didžiausių pasiekimų – įkurtas neformalus Lietuvos centrinių perkančiųjų organizacijų tinklas, kurio lyderystę ir kuratoriaus vaidmenį prisiėmė VšĮ CPO LT. VšĮ CPO LT taip pat organizuoja atvirų durų dienas tiekėjams bei perkančiosioms organizacijoms. Galiausiai, VšĮ CPO LT yra aktyvi Europos nacionalinių centrinių perkančiųjų organizacijų tinklo narė. Ji sėkmingai dalyvauja tarptautinio lygmens patirties mainų projektuose, kuriuose dalijasi praktiniais sprendimais ir stiprina bendradarbiavimą su kitų valstybių viešųjų pirkimų ekspertais.

VšĮ CPO LT daug dėmesio skiria naujų el. katalogo naudotojų mokymams bei naujų arba atnaujintų modulių pristatymams siekdama. Kasmet apmokoma vidutiniškai 1500-2000 asmenų. Nuo 2025 m. pradėta vykdyti dalyvių apklausas po mokymų ir modulių pristatymų siekiant dar labiau atliepti klientų poreikius.

Siekdama visapusiškos veiklos kokybės, skaidrumo ir aukšto klientų pasitikėjimo, VšĮ CPO LT kasmet vykdo klientų apklausas korupcijos prevencijos tema. Vertingą grįžtamąjį ryšį VšĮ CPO LT taip pat nuosekliai renka vykdydama SMILE apklausas po kiekvieno pirkimo el. kataloge – jos leidžia realiuoju laiku įvertinti klientų pasitenkinimą, operatyviai reaguoti į pastabas ir tobulinti teikiamų paslaugų kokybę.

Kilus klausimų dėl šiame rašte pateikiamos informacijos, maloniai prašytume kreiptis žemiau nurodytu kontaktu.